

Saqqaaata assiliaartaa: Tunumi isertoq qulaallugu Asiap assiliaallaa 2018-imeersoq
 Asseq: Dronemik qulaavaarisamut piareersarraq, isertoq 2018
 Assillisooq: Rune Lyngbo Kristensen

2018 UKIUMUT NALUNAARUT

Imarisai

Ukioq Asiamut nalliuttorsiorfiusoq	2
Imissaqarfilerineq, silaannaq avatangiisillu (Hydrologi, klima miljø)	4
Asiami ilisimasassarsiornermik ingerlatsinerit	5
Ungasianiit/silaannarmit misissuinerit (Remote Sensing).....	7
Nunap assilialerisut aamma Geodata.....	9
Nunamik uuttortaaneq aammalu Geoteknik	11
Immap naqqisa qanoq ittuuneri (Geospatial infrastruktur)	13
Asiaq 2019-imi	15
Ukiumi angusat pillugit aqutsisuusut oqaaseqaatigisaat	16
Aqutsisuusut uppersaasiillutik atsiuinerat.....	18
Kukkunersuiusup attuumassuteqanngitsup uppersaasiilluni atsiornera	19
Naatsorsuusoriaaseq atornerqartoq.....	23
Kisitsisit pingaarnert nalilersuutissallu	27
Angusat naatsorsorneqarnerat	28
Oqimaaqatigiissitsineq	29
Aningaasanik kaaviaartitsineq	31
Nassuiaatit.....	32

ASIAQ
(Misissueqqaarnerit/Grønlands Forundersøgelser)
Qatserisut 8
Postboksi 1003
3900 Nuuk
Kalaallit Nunaat
Tlf. +299 34 88 00
asiaq@asiaq.gl
www.asiaq.gl
CVR nr. 25738667
2018 pillugu nalunaarut

Ukioq Asiamut nalliuttorsiorfiusoq

2018 ukiuvoq Asiap ukiunik 25-inngortorsiorfigisaa, ukioq allanngortiterinernik, periarfissanik soqutigintartunik aningaasaqarniarnikkullu unaminartunik imaqartoq.

Ukiut marlussuit iluatsittumik Aatsitassaqaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup ataani inissisimareerluni, Naalakkersuisooqatigiit allanngornerannut atatillugu Asiaq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup ataanut inissinneqarpoq. Nuunerullu malitsigisaanik angusat apeqqutaatillugit taapiisuteqarnikkut aqqiisarnermi, Asiap ukiumut aningaasaliiffiqeqartarnermut atatillugu pissaaffeqarfigisai sunnerneqarput.

Naalakkersuisut ataanni nunamik pilersaarusernermik ingerlatsiviusoq 2018-imi **Geodatamut** (*qarasaasiatigut (elektroniskiusumik) nunamut tunngasutigut paasissutissiisarneq*) tunngasutigut Nuna Tamakkerlugu Atuuttussamik Periusissiamik Asiap aallaqaataaniilli tapersorsorlugulu tunniusaqarfigisaa saqqummiunneqarpoq. Kalaallit Nunaata nunap iluani attavilersugaanera pillugu siunnerfiit pitsaasut FN-ip nunarsuaq tamakkerlugu anguniagai tunngavigalugit ingerlatsinissat, timitalersorneqartussanngorput. Tamatumani peqataasussaapput nunatsinni pisortat namminersortullu ingerlataat, sumiiffinni illoqarfinni nunaqarfinni, nunanilu ammasuni inoqanngitsuni paasissutissiissusianik sulinerminni atuisartut.

Geodatanik digitaliusunik ukiuni 25-ini ingerlatsinikkut misilittagaqareerluni ukiullu qulit sinnerlugit NunaGIS-imik ingerlatsillunilu ineriartortitseerluni, Asiaq pingaarnertut peqatissatut toqqasallugu naapertuuttuuvoq, ingerlatsissutinik digitaliusunik namminersorlutik oqartussat, kommunit namminersorlutillu inuussutissarsiortut sullinerini inerisaallunilu aserfallatsaaliuinissat eqqarsaatigalugit. **Geospatiel**-imik (*nuna pillugu paasissutissiissusioriaatsit nutaaliaasut ilaat*) ingerlatsineq, sullarinnerulernermik pilersitsisoq, pisortallu aqutsisoqarfiini ataqatigiissaarnermik pilersaaruserlorluarnermillu pitsaanerusunik pilers-

sitsisoq aammalu inuussutissarsiutinik nutaanik pilersitsisinnaanermut aqutissiuussisoq, soorlu asersuutigalugu takornariaqarnermik inerisaanarnerit pinngortitamilu pisuussutilerinerit eqqarsaatigalugit. Geodatat tutsuiginartut erseqqissagaalluartut annaassiniartarnermik suli-aqarnermi tunngaviulluinnartuupput. Nunallumi iluani attavilersuinermit aningaasaliinnerit pitsaasunik takorluuinerinnarnik tunngaveqarsinnaanngillat, Soqutigisaqatigisammi kajungersarneqartuassapput, siunnersorneqarlutik peqataanissamullu pituttorneqassallutik, taamaatumik paasissutissat tunniussorneqartut eqqorluinnartuunissaat isumannaarniarneqassaaq aammalu **georeferere**-rneqassallutik (*sumiiffilersorneqassallutik*), GIS, database aammalu **servermiljøer** (*qarasaasianut qitiusumik aqutsissutit*) sananeqarlutillu aserfallatsaaliorneqassapput, soorluli aamma sulisussat pikkorissut aggersarneqarlutillu piginnaaningorsarneqartussaasasut, tassa atorsinnaasat, maanna pigisatsinnit amerlanerusut, pisariaqartinneqarmata.

Qiviarlugit periusissiat, sullississutit pingaarnertit iluini nukittorsaanermik, qaammataasiat aqutigalugit paasissutissanik atoruminarsaanermik, Kalaallit Nunaata geospatielle infrastruktur-ianik annertusaanermik aammalu ilisimasassarsiornermik teknolog-inillu suleriutsinillu nutaanik atuilerner-nik, imaqartut, 2018 Asiamut ukiuusimavoq anner-tuunik pisoqarfiusimaqisoq.

Ukiumulu pineqartumi aamma aningaasaqarniarnerput nangillugu qulaajarlugulu nakkutigeqqissaarsimavarput ataatsimullu aningaasartuutigit qulaajaqqissaarsimallugit. Tamatumalu malitsigisaanik aningaasaqarnermut tunngasut sukumiinerusumik malersoqqittarlugillu sukan-gasuumik aqussimavagut. Soorunalumi, suliffeqarfiup ineriartuinnarnissaa isumannaarumallugu, suliasat aningaasarsiutaasinnaasut saakkiartorpagut nungusaataanngitsumillu ilisimatusarnermut atasumik suliasagut aningaasalersorniarsaralugit. Kisisalu ukiumut aningaasaliiffiqeqartarnitsinnut

atatillugu naammassisassagut killilersorniar-sarivagut, nalimmassartarlugit piginnittullu isumaqatigiissutitsinnut naammattusaarniarsaralugit piffissamik atuilluernerulluta naammassinissaat iluatsinniartarlugit.

Nalliuttorsiornermi saqqummersitsineq; Assiliisoq: Helle Nørregaard

Oktoberip qaammataagaa sapaatip akunningua Asiap ukiunik 25-inngortorsiornissaanut immikkoortinneqarpoq. Katuami saqqummersitsinerup saniatigut isumasioqatigiissitsisoqarlunilu workshop-titsisoqarpoq, tamakkulu atorlugit suliffeqarfik avammut nittarsanneqarpoq attaveqarfissallu nutaat pilersiortorneqarlutik. Sapaatillu akunera naggaserlugu sulisunut immikkullu qaaqqusanut ilasseqatigiissitsisoqarpoq. Nalliuttorsiornerullu ingerlanerani Asiap nittartagaa nutaaq ammarneqarpoq. Qangaammalli kissaatigineqarsimavoq nutaamik ullutsinnullu naleqqunerusumik, soqutiginnittunut paasisutissanik

piniarsinnaaneq ajornannginnerusunngorlugu sukkanerusunngorlugulu, nittartagaqalernissaq.

www.asiaq.gl

Ukiuni 25-ini Asiap sulinerani salliujuarsimapput silami suliassanik ingerlatsinerit, taamatut sulinernit paasisat toqqorterneqarlutik katersorneqartarmata. Silami sulineq ilisarnaatigaarput misilitakkanillu katersuiffigisarlugu. Tamakkumi qaammataasatigut digitalimillu pilsarsiortortarnernit allanngortinneqarnej ajorput. Tamakkua allallu pillugit ukiumut nalunaarummi saqqummiussat tulliuttuni saqqummiunneqartut atuakkit.

Imissaqarfilerineq, silaannaq avatangiisillu (Hydrologi, klima miljø)

Tamakkulerisut, imissaqarfilerinermi, silannarmik avatangiisinillu misissuineri ilisimalikkat katersorlugillu, nalilersorlugit Kalaallit Nunaanni innuttaasunut, namminersorlutik ingerlatsisunut. Pisortaqaqarfinnut ilisimasassarsionernillu suliaqartunut siammartiterlugit paasissutissiarineqartarput.

Kalaallit Nunaanni imeqarfinnik misissuineri atorlut Asiमित ingerlanneqarput Namminersorlutillu Oqartussat ukiumoortumik aningaasaliissutaannit aningaasalersorneqartarlugit. Ingerlaavartumillu atorlut Nukissiorfiit aammalu Nukissiornermut Inuussutissarsionermullu Naalakkersuisoqarfik isumasiortarlugit nutarterneqartarput.

Asiamiillu 2018-imi imeqarnermik uuttortaaviit 16-it ingerlanneqarput, taakku akornani 14-it alakkarterneqarlugit aserfallatsaaliorneqartartuullutik.

Taaneqartullu saniasigut erngup nukinganik nukissiorfissatut piukkunneqartut marluk immikkut uuttortaaveqartinneqarput, aammalu Nuup Maniitsullu akornanni nukissiorfissatut piukkunneqartoq 2018-imi misissuiffigineqarluni malittarineqalersimalluni.

Asiap silap silaannaallu qanoq issusaanik misissuinerini atorlutersuutai, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutaannit ingerlanneqartut, 2018-imi Kalaallit Nunaata kitaata sineriaani immineq ingerlasuusut 16-iusimapput, taakkunannga 14-it tikillugit alakkarterneqartartuullutik. Tamakkulu saniasigut Asiaq tamakkiisumik atorlutersugaasunik ilisimatusarnermut atatillugu atorneqartunik qulingiuluanik silaannarmik misissuiveqarput aammalu misissueqqaarnermut atatillugu Nuummi Qinnngutsinni, Nuummi Siorarsiorfimmi, Kangaatsiami Qaqortumilu uuttortaatinik atortoqarlugit. 2018-imilu Nuup Maniitsullu akornanni erngup nukinganik nukissiorfissatut piukkunneqartoq malittarineqalersimalluni. 2018-imili decemberip qaammataagaa Qinnngutsinni uuttortaavik peerneqarpoq.

Asiap silamik silaannarmillu uuttortaavii Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutaannit ingerlanneqartut, 2018-imi 16-iupput Kalaallit Nunaata Kitaata sineriaani ittut, immineq ingerlasut, taakkunannga 14-it takusartagaallutik. Taakku

2018-imi pingaarnertut ingerlanneqartut:

Imeqarfinnik misissuinerit attaveqaatersuutinik ingerlatsinerit nakkutiginninnerit
Nuup Maniitsullu akornanni imeqassutsimik misissuinerimik aallartitsineq
Silaannaap qanoq issusianik misissuineq attaveqaasersuutinik ingerlatsineq nakkutiginninneq
Anori silaannaallu qanoq innerinik paasisanik tunniussuineq
Ilisimasassarsiorluni ingerlanneqartut arlaqarput, taassuma ataani aamma illuni pingaarnertut ingerlanneqartoq GEM (tamannalu pillugu immikkoortup tulliani allassimasut takukkit)
Sermersuup sisoorfiata isuani qarsutsisoqassappat kalerrisaarusiinissamik aallarninneq
Qaqortumi mittarfissamik misissueqqaarneq aammalu Kangaatsiap eqqaani misissueqqaarneq
Nuummi-Qinnngutsinni Siorarsiorfimmi anorlertarnernik misissueqqaarnerit
Imissaqarnermut silaannarmullu tunngasunik suliat minnerusut allat.

saniasigut Asiamit silaannarmik misissuviit tamakkiisumik atortulersugaasut qulingiluat, ilisimasasarsiornermut atatillugu ingerlanneqartut piupput aammalu Nuummi Qinngutsinni, Nuummi Siorarsiorfimmi, Kangaatsiami Qaqortumilu ingerlatsisoqarluni. 2018-imi decemberip qaammataagaa Qinngutsinni uuttortaavik peerneqarpoq.

Paasisutissatut pissarsiarineqartartut ingerlaavartumik Asiap silasiornermut atatillugu nittartagaatigut takussutissiarineqartarput. Paasisatulli pissarsiat ilaat Mittarfeqarfimmit aamma DMI-mit pissarsiarineqartarput. Takuuk <http://vejr.asiaq.gl/>.

Asiap ukiunik 25-inngortorsiorneranut atatillugu **HKM**-nik (*Imeqarnermik, silaannaap qanoq issusianik avatangiisinillu suliaqartut*) suliaqartut Kalaallit Nunaanni silasiorneq pillugu isumasioqatigiissitsipput, assigiinngitsunit soqutigisaqatigisanit saqqummiussinertalinnik soorlu MIT-imit, DMI-mit Asiamillu aggersunit aammalu aalisartunit/piniartunit, angallassisartunit. Nummi sisorartarfimmesunit entreprenør-iniillu peqataaffigineqartumik. Isumasioqatigiissitsinerlu soqutigineqarluarpoq.

Qinngap Ilulialeeraani uuttortaaveqarfimmik misiliillunilu piginnaasatigut qaffaaneq. Assiliisoq: Angunnguaq Boassen

HKM—ilerisut sannaveqarput marlunnik teknikerinik ilinniarsimasumik ilinniartumillu sulisoqartumik. Taannalu qitiusumik uuttortaatinik, atortut ilassaannik uuttortaavinnillu pitsaalluinnartunik Asiap siammasissumik suliaanut pilersuisartuupput. Sannavimminngaanneersullu 2018-imi nunatsinni sumiiffinni assigiinngitsuni Aasianni majimiit Kangatsiamilu oktoberimi atortut silaannarmik imeqarnermillu misissuutit 42-t takusarpaat, nakkutilliillutik ikkussuiartorlutillu paaajartorlutik.

2018-imi suliakkiissuteqartartut pingaarnert:

Namminersorlutik Oqartussat
Dancea (Nukissiorfeqarfimmit)
Nukissiorfiit
Kalaallit Nunaanni ilisimasasarsiornermut Siunnersuisoqatigiit
Tips- aamma Lottomidle-nit pulje C
Nuuk City Development
Kalaallit Airports
North American Nickel

Asiami ilisimasassarsiornermik ingerlatsinerit

2018 ilisimatusartut akornanni nikittoqarpoq HKM-imilu nutaamik atorfinittisoqarluni Asiap ilisimatusarnermut atatillugu anguniagaanik timitaliiniartussamik. Ilisimasassarsiornermik ilisimalikat soqutigilikallu Asiami sulianut atasumik ineriartornermi sullissanut, suleqatigisanut sulisorisannullu iluaqutissanngorlugit suliaqarnerni ator-neqassapput.

Ilisimasassarsiorneq ilisimatusarnerlu sammillugit

2018-imi silaannaap pissusaanik, imeqarnermut sermilerinermullu atasunik ilisimasassarsiorluni ingerlanneqartut assigiinngitsuupput. Ingerlanneqartullu amerlanerit Greenland Ecosystem Monitoring-imut (www.g-e-m.dk) attuumas-suteqartuupput.

Pilersaarutaasut ilaat GEM-imut attuumas-suseqartuuvoq, tassani nuissanik assiliissut ator-lugu nuaqarnerit nunaminngaannit takusat tunngavigalugit nalilersuisoqartarpoq.

2018-ip ukiaagaa Asiaq Kalaallit Nunaata Amerika-miullu ilisimasassarsioqatigiit akornanni suleqatigiinnerulersinnaaneq pillugu Workshopeqartitsinermi aqqissuísuuvoq.

Ilisimatusarnermillu ingerlanneqartut 2018-imi kingunerattut ilisimatusarnermut atatillugu saqqummiunneqarlutik naqitertinneqartartuni arlaqartuni ilanngussisoqartarsimavoq aammalu ilisimatusarnermut atatillugu ataatsimeersuartitsiner-mi saqqummiussisoqarluni.

Ilisimasassarsiorluni ingerlanneqartut:

- **Station Nordip eqqaani silaannarmi pujoqaralaat** (aerosol)– tassani Asiap sammivai silaannaap qanoq issusianik misissuinermi uuttuutaasartut
- **Kalaallit Nunaanni tatsit naqqinit puttallarsimasut** (suspenderet sediment)– **siullermeersumik ingerlanneqartoq** – tassani imermik misiligutinik qaammataasaniillu assilisanik katersuisoqarpoq takuniarlugit nunatsinni tatsit qanoq inneri
- **Sermip nakkaaneri pequtigalugit ulersuaarneqassappat kalerrisaarutit** – erngup nikerarneranik nakkutilliinermi ingerlatissamik misilittaaneq
- **Estimating Surface Energy Fluxes in Greenland through Remote Sensing and Field Measurements** – ungasianiit misissuilluni assiliasat tunngavigalugit misissorneqarlutik Kalallit Nunaanni pingortitami pissutsit akunnerani sunniutaasartut
- **Chasing clouds or how do cloud dynamics influence Arctic hydrology** – nuissat nikerarnerinik misissuinerit aammalu nuissanik assiliissutit atorlugit nuissanik nunaminngaanniit assilisanik nalilersuinerit.

Itissutsip nikerarneranik uuttutinik taarsersuinerit Nuup kujatinnguani Kangerluarsunnguami.

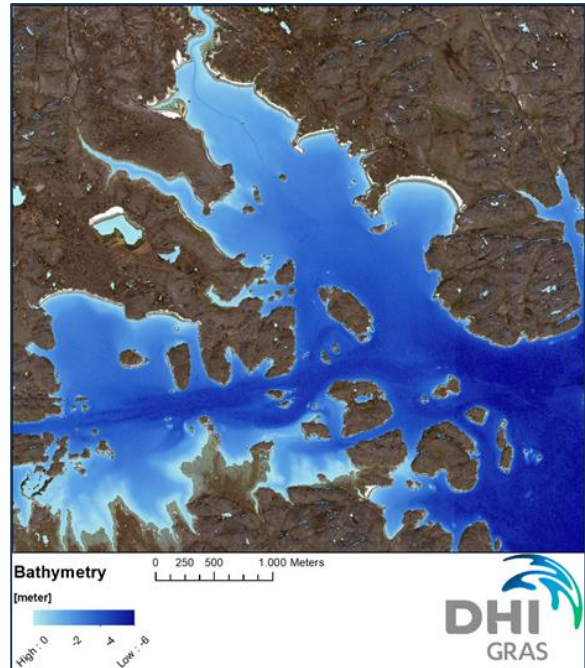
Zackenbergs-imi malussaatinik taarsersuinerit. Assiliisoq: Sille Marie Myreng/Stefan Jansen

Ungasianiit/silaannarmit misissuinerit (Remote Sensing)

Ukioq 2018 Remote Sensing-ilerisunut soqutigi-nartuullunilu ineriartorfiusimavoq. Tassanilu sulip-put inuit pingasut assullu ungasianiit misissuissanunut atatillugu saaffigineqartarput, ilisimasassarsiortunit, akiliilluni sullinneqarumasunit aammalu siunnersorneqarnissanik tunngaveqartunik. Ilisimasassarsiortuni suliaqartunit saaffigineqartarnerit annertunerpaapput, taamaammallu avataani annertuunik sullissinerit ingerlanneqartarlutik.

Majip qaammataagaa Remote Sensing-ilerisut workshopeqartitsipput qulequtaralugu 'Connecting Greenland Geoscience Across Boundaries' nunatsinnit avataaniillu peqataaffigineqartumik. Workshop-ermermi oqallisigineqarlutillu assersuusiorfigineqarput, ilisimatusarnermut atatillugu suliaasaartut qanoq inuiaqatigiinni ajornartorsiutaasunik aqqiiniarnermi atorineqarsinnaasut aammalu qanoq ilisimasassarsiortut pisortat namminersortullu ingerlataasa akornanni akornanni attaveqalernerimik pilersitsissutaasinnaasut.

Aasallu ingerlanerani nunap sineriaata assilialiarineranut atatillugu Tunup avannaanut ilisimasassarsiortuni angalaneq pissanganaqisoq ingerlanneqarpoq. Tassani misilittarneqarput sinerissanik nunap assilialiarinneriaatsit, tinittarnernik misissuineritut attuumassuteqartut aammalu sinerissami qanittumi **bathymetri** (*Tatsit/immap naqqinik misissuinerit*). Ingerlanneqartoq soorlu assersuutigalugu uuliakoofinnik nunap assilialerineranut ilinniarfiuvoq allatullu sinerissamut attuumassuteqartunik suliaqarnernut tunngasutigut ilinniarfiulluni.

Qarasaasiakkut immap itissusianut satellit-ikkut takussutissaq; sullissisoq: Coastal Mapping

2018-imi aamma aallartinneqarpoq ESA (European Space Agency) nunatsinni sermersuup uukkartarfiillu sinaani tatsinik misissuinerit, taannalu ingerlanneqarpoq silaannaap allangoriartorneranut atatillugu misissuilluni ingerlanneqartup ataani. Ingerlanneqarporlu Schweizimi ilisimatusarnermut atatillugu suleqatigisat (Gamma Remote Sensing aamma Universität Zürich) kiisalu Norgemi (Oslo Universitet) peqatigalugit, nanginneqarpoq 2019-imi.

Suliallu aallartisarneranut atatillugu ESA-mit aningaasalersugassatut suliaasat marluk qinnutiginerput, siulleq tassaalluni Sermersuarpiami tatsinik misissuinnisaq aappaalu tassaalluni qerisup aaneq ajortup kalitaanik nunat nikittarnerinik nunap assiliuussinerit kiisalu tamakku najugaqarfiusunut ulorianartorsiortitsisinnaanernik misissuinnissat. Naatsorsuutigineqarpoq pineqartut tamarmik 2019-imi aallartinneqarumaartut.

Nunanik tamalaanik suleqateqarneq Remote Sensing-ilerisunit atorineqarpoq. Ungasinngitsukkullu suleqataasut arlaat USA-mi Minnesota-mukartinneqarpoq issittumi portussusilersuilluni nunap assilialionernut atorineqartartoq ArcticDEM piginnaasaatigut qaffassariartorlugu 2 meteri tikillugu

tutsuiginassusilimmik nalunaarsuisinngortikkumallugu. Taamatullu pisoqarneratigut Kalaallit Nunaanni portussusilersukkanik saqqummius-saqarsinnaanerit pitsaanerulersinneqarput.

Suleqatigiillu pineqartut nunatsinni pingaaruteqartumik suleqatigisaat tassaajuarsinnarput Aatsi-tassaqaqarnermut Suliffissaqartitsinermullu Naalackersuisoqarfiup ataani Ujarassiooqarfik aammalu Inuutissarsiornermut Nukissiornermullu Nalackersuisoqarfiup ataani Uuliaqarnermut Gas-eqarnermullu immikkoortortaqarfik. Taakku peqatigalugit uuliaqarfiusinnaasunik misissuinerit ilisimasanillu katersuinerit ingerlanneqarput.

Taamatut sulinermi piginnaaneqarnerit, nalilersuinerit silannarmiillu assilisat atorlugit paasisanik katersuinerit qaffassarneqarlutillu ilaartorneqarput, atorlugit Schweiz-imi suleqatitsinnit Gamma Remote Sensing, qarasaasianut ilassutitut atortulersuutit, ilaatigut Karrat Kangerluani 2017-imi tassaarsuaqarmat nalilersuinermi pingaaruteqarsimaqisut. Ilikkakkallu taamaattut nunatsinni siammasissumik atorneqalersussaassapput, minnerunngitsumik qaqqanik sisoorsinnaasunik pingortitamilu allanik ulorianartunik pisinnaanerit alaatsinaannerisa iluini aammalu atorneqartussaassallutik qeriuannarnikut aakkiartorneri peqqutigalugit pisinnaasut, misissulernerini.

Nunap assilialerisut aamma Geodata

Kort aamma Geodatagruppi (*Nunamik assilialiornermik elektroniskiusunillu paasisutissianik katersinermik*) aserfallatsaalerlugillu anner-tusartarpaat Kalaallit Nunaata iluani pinngortitat qanoq ittuunerinut sammisut, tamannalu minnerunngitsumik ingerlanneqartarpoq illoqarfiit nunaqarfiillu tunngaviusumik nunap assilialiarinerisa nutartertarnerisigut.

Paasisatut katersukkat soorlu pilersarusiornermi, nunaminertanik aqutsinermi, aatsitassarsiornermi, pinngortitanik illersuiniarnerni, sanaartugassanik pilersarusiornermi alapernaarsuinernilu aammalu pinngortimi nunap qanoq ittuuneranik misissuiner-ni kiisalu aneersuarfigineqartartut takornariaqarnermillu suliaqarnermi, ator-neqartarput.

Asiaq, taamallu faggruppi pineqartoq, Namminer-sorlutik Oqartussat nunap ilusaanut atatillugu paasisutissarsiornermi aamma oqartussaaffiit suliasaminnik ingerlatsiniarneranni qitiupput. Kiisalu nunap assilialiat allatullu nunanut atatillugu paasisassanik nunap iluanut avammullu saqqum-miussuisuullutik.

Tunngaviusumik nunap assilialiarineqarnera

Asiap akisussaaffigivai nunatsinni illoqarfiit nunaqarfiillu nunap assilialiarineqarnerisa nutar-tertuarnissaat.

2018-imi tunngaviusumik nunap assilialiarisat makkunani nutarterpai: illoqarfinni Kanger-lusssuarmi aammalu Tasiilami nunaqarfinnilu mak-kunani Sermiligaaq, Isortoq, Kulusuk, Tiniteqilaaq aamma Kuummiut.

Nunap assilialiortullu 2018-imi Asiap timmiuaar-tittagaa inuttaqanngitsoq Tasiilap nunaqarfiisa ilaanik assiliornerminni atorpaat. Taamaat-tumilli atuinissami sila anorilu aqutsilluinnartuup-put.

Kuuffiit nunap assinganut ikkus-sorneri

Asiap aamma kommunini kuuffiit qanoq inis-sisimanerisa nunap assinganut titartarnerisa nu-tarternissaat akisussaaffigivaai, taamatullu sulia-qarnermi Asiaq akilerlugu atortussaallugu.

Nunamillu assilialiortut illoqarfinni makkunani ti-tartukkat nutartersimavaat: Sisimiut, Kangerlus-suaq aamma Tasiilaq.

Teknologiit pigisanik taarsersuinerit

Nunap assilialiortullu 2017-imi tunngaviusumik nunap assilialiamut atatillugu teknologiimik ator-neqartumik taarsersuillutik aallartipput. Tun-ngaviusumimmi nunap assilialiaq angissutsimit CAD-mit geospatiel databasemut nuunne-qartussaavoq, suleriutsit sukkanerusunngortikku-mallugit, toqqortikkat naleqarnerulersikkumallu-git, immikkut sullissisinnaanerit annertuneruler-sarumallugit aammalu atoruminarsaajumalluni. Taamatullu teknolog-inik taarsersuinerit 2018-imi naammassineqarput, faggruppillu malugisin-naalereerpai suleriutsikkut atoruminarnerulersi-tsillutillu oqilisaataasut. Taarsersuinerlu pereer-mat tunngaviusumik nuna assiliaatigisaq tamakkii-sumik nutaamik isikkulerlugu allanngortinne-qarpoq.

2019 imi pilersaarutaavoq kuuffiit nunap assiliali-amut inississorneri taamatulli aamma allan-ngortinneqarumaartut, tassa CAD-miit tunngaviu-sumik nunap assilialiaq geopstiel database-nngor-tillugu. Isumalluaatigineqarpoq taamatut ilior-nikkut aamma suleriutsit sukkanerulersinne-qarlutillu toqqortaatinik naleqartitsinerulerumaar-tut.

Tunngaviusumik nunap assilialiaq tamanut takuneqarsinnaasunngortinneqarpoq.

Nunamut atasumik paasisat toqqortikkat tamanit iserfigineqarsinnaalersinnerat ullutsinni ileqqungorsimavoq. Taamatummi iliorneq inuiaqatigiinnut iluaqutaassasoq naatsorsuutigineqarpoq aningaasaqarniarnikkut, ineriartortitsinikkut aammalu siusinnerusukkut paasisutissanik pilsarsiniartarnerni aporfiusarsimasunik paaasuussalluni.

Pisortat oqartussaaffeqarfii namminersorlutillu inuussutissarsiuteqartut akunnerminni ilisimasanik

agguaasseqatigiissinnalissapput, nutaanik ineriartortitsilerlutik aammalu aaqqiissutissanik ujartueqartigiissinnaaneq ammaanneqassalluni.

Taamaattumik Asiamit tunngaviusumik nunap assilialiarinera 1. januar 2018 tamanut iserfigineqarsinnaasunngorlugu ammaanneqarpoq. Taamatut iliornermi qarasaasiakkut nunap asinginiq alakkarterinissamut sullississusiamik immineq sullinnermi atorsinnaasumik pilersitsisoqarluni. Taamaattumillu pilersitsiniarneq 2018-ip affaani kingullermi aallartinneqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2019-imi naammassinneqarnissaa.

Nuup isikkua nunap assilialiarinerani

Nunamik uuttortaaneg aammalu Geoteknik

Nunamik uuttortaanermik **Geoteknik**-imillu suliaqartut taaneqartut aallaavigalugit suliaqarnerminni aningaasanik isertitsissuteqartarput. Suliallu ingerlanneqartarput nunatsinni illoqarfinni, nunaqarfinni inoqarfiunngitsunilu.

Nunamik uuttortaanerit illuliorfissanik, illut inissisimaffiiniq, aqqusinernik nalunaarsuinernik, kiasaateqarfinnit attavilersuinernik nalunaarsuinernik il.il., imaqarput. Aamma **entreprenør**it aatsitassanillu piiaanermik suliaqartartut sullillugit uuttortaanissani tunngavissanik toqqaassuisoqartarpoq, soorluli aamma **bathymetrisk**-imik tatsit naqqinik sinerissallu tungaani uuttortaanerit suliarineqartartut. Timmiuaartittakkat atorlugit aamma nunaminertat uuttortarneqartarput. Timmiuaartittakkaniillu uuttortaanerit inernerit tunngavigalugit **ortofoto**-nik (*silaannakkut assilisanik angissutsit ungasissutsillu naatsorsorneqarsinnaasunngorlugit suliat*) nunallu assinginik portussusilersugaasunik pilersuisoqartarpoq, pisariaqartillugu nalilersoqqinneqarlutik suliarineqaqqissinnaasunik.

Geoteknik-imik aamma **geofysisk**-imik (*nunap sanaartorfigissallugu piukkunnassusianik aammalu nunap ataani qanoq issusianik misissuinerit*) misissuinerit aqqusinniornissanut, umiarsualiviliornissanut, mittarfiliornissanut, illuliortiternissanut il.il. atatillugu suliarineqartarput. Ilisimalikkallu nunap qanoq ittuuneranut, qaarsoqarnernut, erngup killinginik takussutissat nunalla ataani qeriuuanartut sumiinnerinut tunngasut, sanaartorfissat qanoq patajaatsiginerinek nillissutsimut malussarissusiinik, qaarsoqarfittut pitsaassusiinik il.il. nalilersuinerni atorneqartarput. Tamakkuninngami ilisimasaqarnissat pilersaarusiussinerit pitinnagit pisariaqartuupput.

Aningaasarsiutaasumik ingerlanneqartut

2018-imi uuttortaaartut sulinerat Nuummi innerusimavoq. Sanaartortut sullillugit sanaartorfissani nunaminertanik uuttuinerit allatullu misissuinerit ingerlanneqarsimallutik.

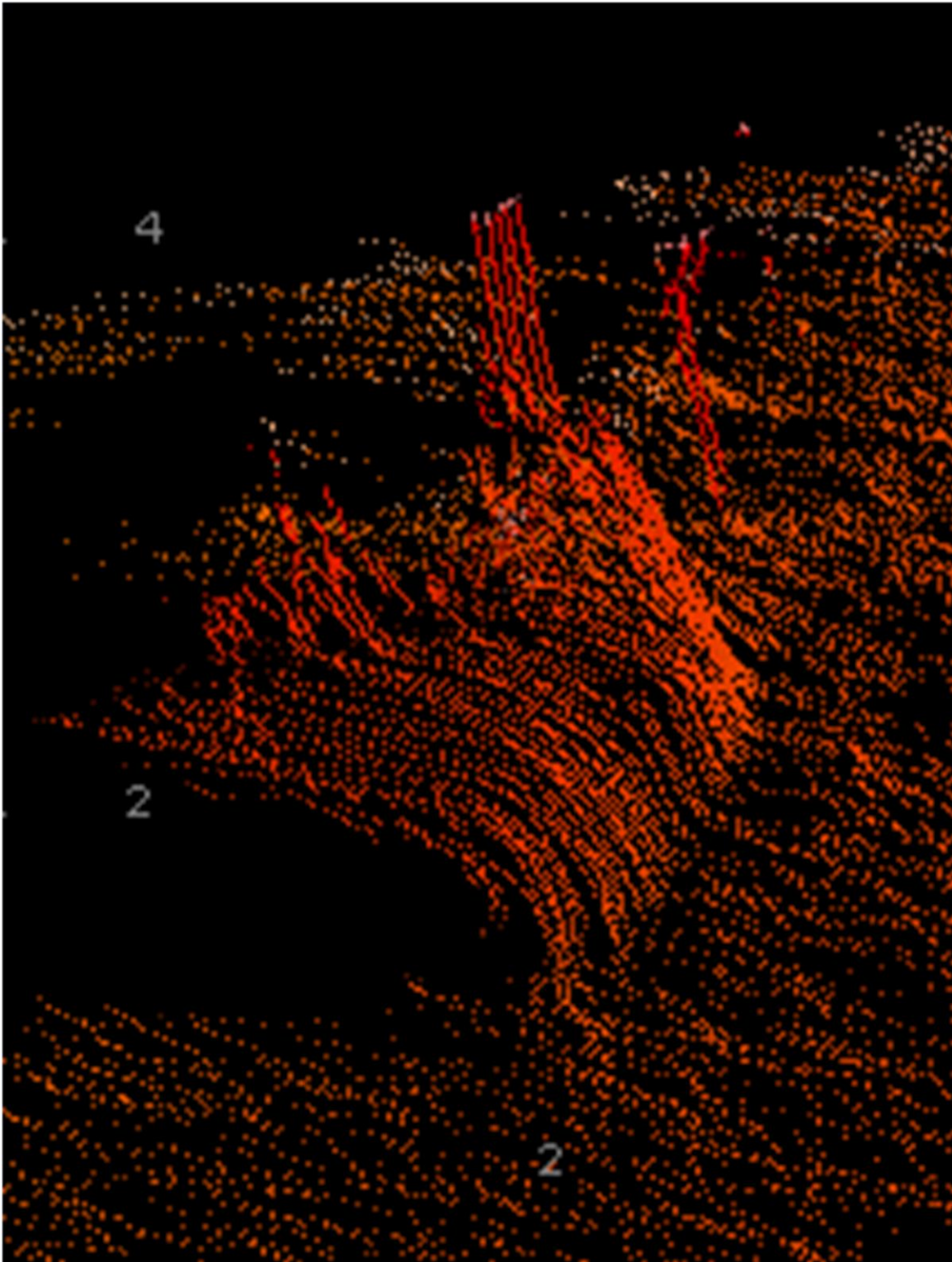
Aamma Nuup eqqaani **bathymetrisk**-mik misissuinerit ingerlanneqarput. Ilanngullugulu aamma sanaartornermut atatillugu sajuppillatitsinerit ingerlanneqarsimallutik. Taamatut iliornermi qaarsoqarfiup qanoq ititigisumiinnera ujartorneqartarluni.

Taamatullu sulinertigut pissarsiat misissoqqissaarneqarlutillu naatsorsorneqarsimapput taamalla sanaartugassaq misissugassanngorlugu takussutissatut takussutissiarineqartarluni. Sullinneqartullu tassaasimapput **entreprenør**-it sanatitsisuusullu nunatsinni assigiinngitsuni sanaartugassanik suliaqartussat. Soorlu assersuutigalugu nunatsinni mitarfiliornissanut atatillugu mikkiartorfissat portussusilersorlugit nunap assilialiunneqarsimapput.

Atortussanik nutaanik pisiortornerit aammalu ilisimasanik annertusaanerit

2018-imi pisiniarnerit atortutaanillu atuinissamut sungiusarnerit ingerlanneqarput. Soorlu assersuutigalugu atortut GNSS-inik taaneqartartut nutaanngilisunut taartissat qulit pisarineqarput. Nutaat taakku – ullutsinni GPS-itut ilisimaneqartut – nutaaliamerpaat pisarineqarput.

Asiap **bathymetrisk**-it atortuutai pisinnainngorsarumallugit pingaartinneqarsimavoq MBES-inik pisinissaq ikkusuisinissarlu. – taanna tasavaoq imaani siammasissumik itissusersuinermit atortussiaasoq. Taannalu imatut malussaritsigaaq, immap naqqani suugaluartut takuneqarsinnaallutik, soorlu ataani tamanna assilialiussami takussuinarineqartoq.

Umiatsiaq kivinikoq immap naasuinit naaffigineqarsimasoq.

Asiap atortunik pineqartunik pisinermigut tatsit imaanilu naqqaasut erseqqilluartumik takusinnaalerpai.

Atortullu imaatigut angallassissutitut ikkunneqarsinnaapput, gummibådinut angallativinnullu.

Immap naqqisa qanoq ittuuneri (Geospatial infrastruktur)

2018-imi Asiami siammasissumik suleqatiginnittartut - annertunerusumik nuna tamakkerlugu anguniagaasut naapertorlugit – pingaarnertut suliarisimavaat NunaGIS-imik inerisaaneq ilanngullugu nuna assilialiornermi tunngavigisaa ATLAS. Tamatumunnga ilassutitut pineqartut annertuumik suleqataaffigivaat nunap assilialianut isernissamut tunngaviusumik toqorterineri aqutsissut aamma nalinginnaasumik sumiiffinnik ujarlerutitut atortoq aammalu peqataaffigisimavaat ineriartortitsineq, nalunaarsuineq aammalu minnerunngitsumik suleqataaffigisimallugu najugaqarfiit allat-torsimaffiini iluorsaassineq.

Asiaq GIS Greenlandimik aqutsisuujuarsinnarpoq, tamatullu inissisimaneq Namminersorlutik Oqartussat immikkoortortaqaarfiinut, kommuninut Nukissiorfimmullu GIS-ip atortorissaarummut aqutsissutaanut ESZRI-meersumut, ulluinnarni ArcGIS-imik taaguuteqartinneqartumut, isersinnaaneranut attaveqarsinnaanermut ammaassisuusoq.

NunaGIS

Pisortat IT-qarnikkut pilersaarutaat akuttunngitsutigut aqqummi ajornartorsiutinit naatsorsuutiginniganit eqqorreqartarput, aamma iserfissat allannngortinneqarnerisa malitsigisaattut, soorlu tamanna pisarpoq NunaGIS-ip nutarterneqarneranut atatillugu. Taamaattumik Asiap Nunamullu Pilersarusiornermut immikkoortortaqaarfiup NunaGIS-ip nutaap beta version-issaa 2019-ip aallartinnerani naammassineqartussanngorlugu sulissutigivaat.

Inaarsaanerini immikkuualuttutut aqqusaartugasat maanna avammut ammaanissamut piareerreqartutut oqaatigineqarsinnaapput, iserfiusinnaasut ilaattut imal. beta-nngortitatut.

NunaGIS nutaap ATLAS tunngavigivaa pingaarner-tut ESRI-p teknologi atugaa aallaavigalugu.

ATLAS

ATLAS tassaavoq siammar-titerinermut iserfissiat qiterisaat, tassuuna nunap assilialiat geodatallu atugassaqqinnerusut anguneqarsinnaapput.

ATLAS-illu suliarineqarnera 2018-imi pingaaruteqartumik angusaqarfiuvoq. Taassumami tunuani IT naammassineqarlunilu ator-neqaler-mat. Geodata-t siulliit 2018-imi naammassineqarput. Tassani ilaaitigut ilaapput Asiap immineq tunngaviusumik nunap assilialiai teknisk-iusut, aqutsinerup iluani nunat killeqarfiinut kommunillu killeqarfiinut ag-gulugaasut.

GIS Greenland

ESRI-mik isumaqatigiissuteqarnerup piffis-saligaanera siulleq 2018-imi naavoq, Asiallu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik aammalu GIS Greenlandimik ilaasortat atuisartut peqatiga-lugit pineqartumik Qallunaat Nunaanni siammar-terisuusoq isumaqatigiissummik sivitsuinissaq pillugu oqaloqatiginnipput. Atuisinnaanermik isumaqatigiissut, GIS-imik akit naapertuuttut atorlu-git ilusiligaasoq iluatigalugu sivitsorumallugu.

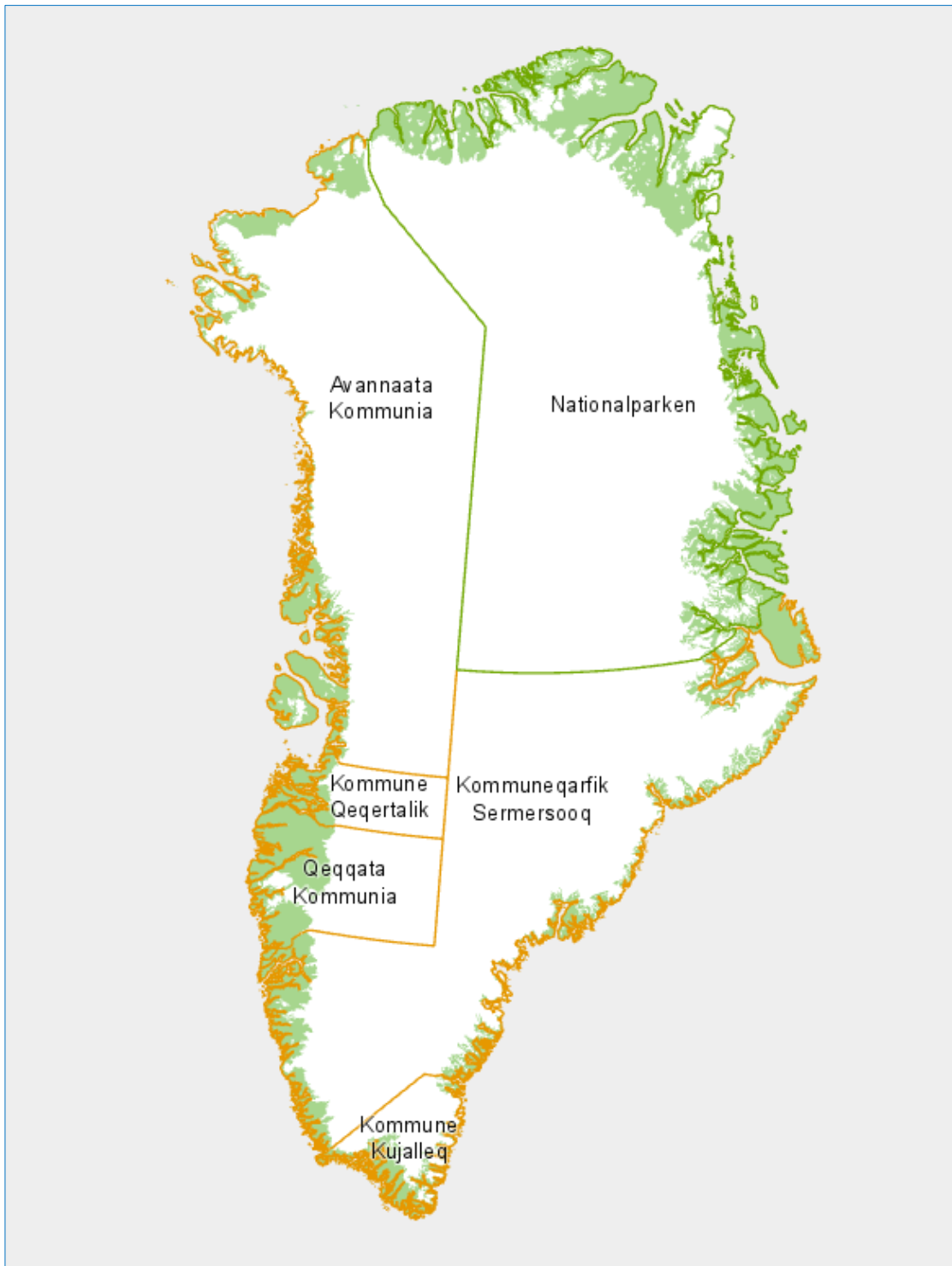
EA-millu isumaqatigiissut nutaaq, atorunnaar-tumut assinguvoq, tassanilu anguniarneqarput aqutsineq pitsaanerusoq aammalu atuisartunik pitsaanerusumik sullissisinnaanissaq, aammalu pingaartillugit atuiluarnerusinnaanermut tunnga-sut ukiuni pingasuni isumaqatigiissuteqarniar-nermi pitsaaninngorsarumanearput.

Asiaq EA-mik ESRI-nik atortussanik aaqqiinar-nermi isumaqatiginninniarnernik oqaloqatiginninnernillu ingerlatsisuuvoq, tamak-kumi GIS Greenlandimi ilaasortanit ujar-torneqarmata. Siunertaavoq, siunissami pikkoris-saasarnissat Geoforum Grønland-imit ataqatigiis-sarneqartassasut, soorluli tamanna Geodata pillugu nunarput tamakkerlugu periusissiaasumi takuneqarsinnaasoq.

Tunnngaviusumik ilisimasanik toqqortikkanik suliaqarnermi aqutsissut

Digitalinngorsaannermut Aqutsisoqarfik digitalimik atortut nussornerini aqutsisuuvoq. Tassani Kalaallit Nunaanni najugaqarfiit allattorneri GIS (Ge-

ografisk Information System) ATLAS tunnngavigalugu COWI-lu suleqatigatigalugu ineriartortinneqarput. Asiarlu peqataavoq najugarisat nalunaarsorfiisa inerisarnerini siunnersuisartutut kingornalu kommunit sullissiviit pilersuisuusullu qanimut suleqatigalugit atuilersitsinermi.

Ilusiliqaaq 1: Kalaallit Nunaata nunap assilialiarinera kommunit killigisaat ersersillugit. ATLAS-imit aasaavoq

Asiaq 2019-imi

Asiap 2019 ulapaarfiussasoq naatsorsuutigivaa. Nuna assiliortut digitalimik sullississut atulersussaassavaat, taanna atorlugu kikkulluunniit tunn-gaviusunik nunap assilialianik sukkasuumik ajor-nanngitsumillu alakkarterisinnaasunnngortillugit. Aammalu nunap assilialortut silami annertuunik suliaasaqassapput illoqarfinni annerusuni piusunik nutarterisussaagamik nunattalu kujataani nuna-qarfiit tamaasa nutarteriffigalugit suliffigisussaas-sallugit.

Ungasianiit uuttortaanernut atatillugu ESA-mik pi-lersaarutit piffissamik annertuumik tiguisussaas-sapput misilittakkallu naapertorlugit ukiup ingerla-nerani suliassat allat aamma takkussunnngitsoorna-viarnatik.

Imissaqarfilerinermik, silamik avatangiisinillu tunngasunik suliaqartuusut nalinginnaasunik uut-tortaaviit assigiinngitsuniittut aallaavigalugit silami annertuumik suliaqartussaapput aammalu sania-tigut maanna suliaassanngorsinnaasut annertuut iluatsinniarlugit malersugarineqarlutik. Pineqartullu 2019-imi aamma imminermut sam-misunik tulleriarinissanik immikkortorta qarfiullu suliaasaanik inissisiteralutik sulisussaapput.

Nunamik uuttortaaussat geoteknik-imillu sulia-qartussat aamma ulapaarniarunarpud. Sullittakka-niimmi saaffiginnissutit pisarnernit amerlaneru-lererput pisarnermiillu siusinnerusumik takkussu-lerersimallutik. Taamaattumik suut tamaasa isi-galugit ulapinnissaq naatsorsuutigineqarpoq.

Asiaq nunatta geospatiel-imik geodata sinnerlugu attavilersorneranut nunarput tamakkerlugu periu-sissiaq naapertorlugu suliarnik nangitsisus-saavoq. Teknik-kimullu tunngasortai imaannaan-ngitsuupput soqutiginaruullutillu, apeqqutaal-er-sinnaavorli aningaasalersuinissaq, tamannami

2019-imi ukiuni siulianituulli aaliangiulluinnartussa-assammat.

Tamanna aamma atuuppoq, qaqqat sisoortoorsin-naaneri tamallu tassaarsuortoqarsinnaanera eqqarsaatigalugit. Taamatullu navialiffiusinnaasut GEUS-imit 2018-imi misissorneqarneri upper-narsaasersorneqarput. Asiaq nunap assinginik, ilisimasanik katersukkanik, atortunik, piginnaaner-nik misilittakkanik peqarluni pineqartunut sammi-suni tunniussassaqarpoq, taamaattumillu 2019-imi sammiumaakkani pingaartutut inissisimalluni.

Ilisimaneqartutut Kalaallit Nunaat nutaanik nunap assilialiarineqartussaavoq Asiallu Danmarkimi Sty-relsen for Dataforsyning og Effektivisering (SDFE i DK) aammalu Oqaasileriffik suliaasaq pillugu su-leqatigilersimavai. Naatsorsuutigineqarpoq suliaq ingerlanneqassasoq ukiuni 2019-2021. Suliassarli suli ilusilersorlugu naammassineqanngilaq.

Asiap iluani ukioq atorneqassaaq isumagisassat tullerissaarlugillu piareersarnissaannut. Anner-tuumillu pingaartinneqarput aningaasaqarnikkut aqutsinissaq aammalu missingersuutit malinnis-saannik nakkutilliinissaq, kisiannili maannamut naammassineqareerlutik inississorneqareerput aqutsinermut piginnaaninngorsaanissamullu tunngassuteqartortaausut.

Kiisalu pisortaausut Aningaasaqarnermut Naalak-kersuisoqarfik suleqatigalugu angusat tunngavi-galugit isumaqatigiissusiassap misissornera inaarsarneralu, ilanngullugit piginneqatigiiffilio-riaatsit eqqarsaatigineqarsinnaasut, ingerlappaat. Anguniarneqartoq tassaavoq suliffeqarfiup suliassaasa, pisussaaffiisa, sullississutissaasa ilisima-tusarnermillu suliaasaasa iluini periarfissanik nalimmassaallunilu atuilluarnerulersinnaanissaq aammalu suliffeqarfiup sanaartukkatigut suliarnut naleqqussaaviginissaa.

Ukiumi angusat pillugit aqutsisuusut oqaaseqaatigisaat

Asiap aningaasaqarnera

Asiaq aningaasalersuinissamini oqimaatsumik inissisimammat 2018-imut missingersuusiornermi aallaavigivaa aningaasartuutit isertitallu oqimaaqatigiissuutinnissaat. Soorlu assersuutigalugu pilersaarusiortunilu ingerlanneqarpoq atortussanik pisariaqavissunik pisiortornissaq, itissusilersugaasunik assilialiornissanut tunngasut, biilisinissaq aammalu nukittorsaallunilu piginnaasatigut ineriartortitsinissat nanginnissaat.

Ilanngaattissat peereerlugit kaaviaartitat aningaasaliissutit ilanngullugit 2018-imi 25.7 mio. kr.-upput ukiup siuliani 31.0 mio. kr.-usimasut. Taamallu ukiumi angusat 446 t.kr.-nik amigartoorutitaqarput.

Kaaviaartitat ikinnerulernerat arlaqartunik pissuteqarpoq. Ukiup ingerlanerani nalinginnaasumik misissueqqaarnertigut isertitat ikilissimapput, ilaatigut unammilleqatigiinnerulerneq pissutigalugu minnerunngitsumik nunaminertanik uuttortaanernut sanaartugassallu nikerarnerat pissutigalugit. Tunngaviumik nunap assilialiat akeqarunnaarsinneqarnerat, nalunaarummi immikkut taaneqarput. Nunap assilialianik tunisinikut isertittakkat pisartagaqarnerillu isertittakkanik illikartitsippat, tassa ilanngaaseereerluni aningaasaliiffiqineqarnikkut isertitat iluini. Naatsorsuusioriaatsit iluini nikinnerit suliat ingerlanneqartut eqqarsaatigalugit, aamma sunniuteqarput.

Soraartoqarnera peqqutigalugu aammalu takuneqarsinnaammat pisortanit ingerlanneqartunut sulisussanik piniartarnek ajornakusoortuusartoq, Asiaq 2018-imi IT-qarnermut tunngasut avataani suliffeqarfimmut tiggummissassanngortippai. Naatsorsuutillu takutippaat, taamatut iliornermi aningaasartuutaalersut sulisoqannginneq peqqutigalugu akissarsiatigut sipaaruteqarnikkut matussuserneqarsinnaanngitsut Qaavati-gullu Asiaq 2018-ip aallartitsiarnerani IT-qarnermigut ajoqutinik eqqorneqarpoq, missingersuutinit amerlanerusunik aningaasartuuteqalersitsisumik suliaqarsinnaanermullu apparsaataasumik. Tamakkiisumik isigalugu 2018-imi IT-qarnermut aningaasartuutit malunnartumik amerleriarput (EDB-qarnermut uuttortaanernullu atortunut aningaasartuutit t.kr. 715-inik qaffariarlutik).

Suliffeqarfimmi suliat amerlineri siusinnerusukkat taaneqartunik aningaasaliiffiqisanik peqquteqarput aammalu Asiaq nutaamik naatsorsuusioriaaseqalernermini siullermeersumik ilanngummagit pigisat tigusaa-suunngitsut, soorlu ilanngullugit IT-qarnermut tunngasut aammalu itissusilersugaasumik nunap assilialiornerni atortunut tunngasut (GIS aamma fagdatabasit).

2018-imi akiliisinnaassutsip aningaasallu ingerlaarnerisa takutippaat qangaammalli ilisarnareersoq, tassa: Ukiup affaani siullermi aningaasartuutit isertitanit amerlanerusarnerat. Aasakkulli silami sulinerit aallartikkaangata isertitat aningaasartuutinit amerlanerulersartut. 2018-imilu akiliisinnaassutsimut tunngasuteqartut ammut naqitsinerulerput, ilaatigut IT-qarnermut tunngasut akisunerulernerisigut, sulili malunnarnerulluni atortussanik pisiortornissanut matussutissat kvartalip aappaani aningaasateqarfinit sulitiguneqanngitsut pimmeta, taakkumi ukiup naanerata kingorna aatsaat naakkartinneqarmata. GeoCap-ilu pillugu sukumiinnerusunik saqqummiunneqartut tulliuttuni takukkit.

Asiaq 2018-imi aningaasaliiffiqineqarnerata 2017-imut sanilliullugu allanngorneranut pissutaavoq NunaGis-imut aningaasaliissutit ½ mill. koruuninik appariarmata aammalu peqalermat inissitassamik nutaanik nunap assiutit akeqanngitsumik pissarsiarineqarsinnaalernerinut taarsiutitut matussutisiat 1,2 mio. koruuniusut.

Ilisimasatigut annertuumik tunngaveqartumik suliaqartutut allatuulli, tassa aningaasarsiakkaanik sulisoqartutut, Asiaq inissisimavoq. Asiallu aningaasarsiatigut aningaasartuutai qaffakkiartortuarput. Suliffeqarfimmi amerlasuunik misilittagaqarluartunik pikkorissunik, aningaasarsiakkaajusunillu sulisoqarpoq.

2018-imilu taarseraannerit appasimmata akissarsianut aningaasartutit allanngungaangillat.

2018-illu ingerlanerani Asiaq uuliamut aningaasateqarfimmit aningaasaliiffiqarnissamik neriorsorneqarpoq, pilersaarutaasumut *Geoscience Capacity Building in Greenland (GeoCap)*-imut atorineqartussanik. Geocap paasisanik katersuinnermut nutaanik tunngaveqartumut sammisuuvoq, aamma nutaaliaasumik nalilersuinnermut paasisutinillu pigineqartunik sanilliusuisinnaanermut kiisalu workshop-ertitsinikkut Nummilu isumasioqatigiissitsinermi atorineqartunik tunngaveqarluni. Geocapilu, allatut oqaatigalugu, suliffeqarfimmut aningaasaqarnikkut ilisimasatigullu pitsaasumik sunniuteqarpoq. Naatsorsuutinilu takuneqarsinnaavoq Geocap aningaasartuutitut naleerutitsinernullu sunniuteqarsimasoq, taakkumi 2017-imut sanilliusigaanni t.kr. 126-nik qaffariarsimmata.

Ukiumi angusat piffissaq ungasinnerusooq isigalugu attanneqarsinnaangillat, kisiannili 2018-imi suliffeqarfimmut unaminartuusimasut aningaasalersuisimanerillu qiviaraanni, naammaginartutut taasariaqarlutik.

Aningaasaqarnikkut ineriartorneq

Suliffeqarfiup ukiup naatsorsuusiortiusup naanerani imminersamik aningaasaatai katillutik 20.479 t.kr.-upput, taakkunannga 289 t.kr.-t sinneqartoortutit nuunneqarlutik. 2018-imi aningaasaliiffiqarnissamik aningaasaatit tiguneqartut sanaartukkanut pituttuupput taamallu tigussaasumik aningaasateqarneq ammut naqinneqarluni.

Asiaq annerusunik pilersaarutinik timitaliilluni ingerlatsigaangat amerlanerusutigut aningaasateqarfiit assiiginnigitsut aningaasaliissuteqartarput. Nalinginnaasuuvorli, aningaasaliissutigineqartut qaammatip tulliani aatsaat nakkartinneqartarneri, tassa Asiaq aningaasartuuteqareersorlu. Taamaattumik ukiut ilaanni akunnermi "kiggigusimasut" annertusinnaasarput, tassa naatsorsuusiortierup naammassereerneratigut, aningaasartuutillu akilerneqareerneqareerlutik naatsorsuusiani ilanngunneqareernerisa kingorna matussutissat takkukkaangata. GeoCap-imullu atatillugu 2018-imi tamanna malunnavissimavoq.

Asiaq 2019-imi tunngavinnik malersueqqinnernik suli eqquilluarnerusunik suliaqartassaaq aammalu malitartilluarnerussallugit missingersuusiat ataatsimullu aningaasartuutitut, 2018-imi ingerlanneqartut qanoq ingerlasimani. Isumannaarumallugulu illersorneqarsinnaasumik aningaasaqarnerup oqimaaqatigiissinnissaa, annertusiarortumik suliassat aningaasarsiutaasinnaasut salliutikkiartuaarneqartussaassapput. Aammalu ilisimasassarliorluni sulinerit inissaqartumik aningaasalersuiffiqineqartarnissaat ingerlanneqassalluni. Ukiumoortumik Asiamut aningaasaliissutigineqartartut tunngavigalugit suliassaasut, ukiumoortumik aningaasaliissutit atorlugit suliarineqartassapput suliffeqarfiullu ilisimasassarsiorluni ingerlatai pakkersimaarneqartassallutik isumaliutissiilluurtumillu aqunneqaqqissaassallutik. Kiisalu 2019-imi anngisuunut aningaasalersuinissat 2019-imi pakkersimaarneqassapput.

Aningaasartuutit pissarsiassallu ataqatigiissilerumallugit, Asiaq aaliangerpoq ukiumut naatsorsuutini pissarisatut ilannguttalerniarlugit ingerlassimasat suli neriorsuutigineqarsimasut aningaasaliiffiqineqarsimanngitsut. Taamatut iliornikkut aningaasartuutigisimasat pisunullu aningaasaliinerit ukiumi naatsorsuusiortiusumi sapinngisamik tamaasa ilaattissinnaalerumallugit.

Asiaq 2019

Ukiup naatsorsuusiortiusup naanerata kingorna pisimasut

Killiffiliussap naammassineraniit ullumimut Asiap isumaa naapertorlugu pisoqarnikuunngilaq, ukiumut naatsorsuutit inaerneritut allannguisinnaasunik. Naatsorsuutillu Inatsisartunit akuerineqarnissaat inasutigineqarput.

Aqutsisuusut uppernarsaasiillutik atsiuinerat

Pisortasut ullumikkut ukiumut Asiaq pillugu nalunaarut ukiumut naatsorsuusiorfiusumut 01.01.2018 - 31.12.2018 ingerlasumut tunngasoq oqallisigalugulu akuerivaat.

Ukiumut nalunaarut Namminersorlutik Oqartussat Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa naatsorsuusioinnissaat pillugu ilisimatitsissutaat nr. 24, 22. december 2017-imeersoq napertorlugu suliarineqarsimavoq.

Ilisimatitsissummi peqqussutaavoq ukiumut nalunaarut saqqummiunneqassasoq tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni ukiumut naatsorsuusioinnissamut inatsit atuuttoq allaasutigalugu pineqartoq tassaammat Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutigisaat, immikkut inatsisiliornikkut nalimmassagaasoq.

Tamannalu tunngavigalugu matumani nalunaarutigivarput:

Ukiumut nalunaarut eqqortumik takutitsimmat – tassa imaappoq ukiumut nalunaarut pingaaruteqarsinnaasunik ilanngutinngisaqarsimanngitsoq imal. eqqunngitsunik paasissutissiissuteqarsimanani.

Ingerlanneqarsimasut, natsorsuutiniq saqqummiussinermi pisimasut, naapertuuttumik malikkaat inatsisit allallu peqqussutit kiisalu isumaqatigiissutigineqarsimasut nalinginnaasumillu ingerlatseriaatsit

Ingerlatseriaatsit pilersinneqarsimasut, tunngavissiiisunik naapertuuttumik aningaasanik ukiumut nalunaarummi ilaasunik, aqutsinissamut.

Ukiumut nalunaarutip Naalakkersuisunit akuerineqarnissaa inassutigineqarpoq.

Nuuk, ulloq 29. marts 2019
Aningaasaqarnermut Nunanullu
Avannarlernut Tunngasuteqartunut
Naalakkersuisoqarfik

Nuuk, ulloq 29. marts 2019
Asiaq - Misissueqqaarnerit

Nikolai S. Christensen
Naalakkersuisoqarfimmi qullersaq

Bo Naamansen
Pisortaq

Kukkunersiuissup attuumassuteqanngitsup uppernarsaasiilluni atsiornera

Asiaq pillugu Inatsisartunut

Naliliineq

Asiap ukiumut naatsorsuutai 01.01.2018 - 31.12.2018 ingerlasut kukkunersiorpagut. Tassanilu kukkunersiuinitsinni ilaapput angusat naatsorsorneri, oqimaaqatigiissitsineq, aningaasanik kaaviartitsineq, nas-suiaatillu kiisalu naatsorsuusiordiaaseq atorneqartoq. Ukiumut naatsorsuutit suliarineqartarput Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiisa naatsorsuutitik saqqummiussaqaarnissaannik Namminersorlutik Oqartussat Ilisimatitsissutaat nr. 24, 22. december 2017-imeersoq, naapertorlugu. Ilisimatitsissummi piumasarineqarpoq ukiumut nalunaarut saqqummiunneqassasoq Kalaallit Nunaanni ukiumut naatsorsuusiornissamut peqqussut atuuttoq naapertorlugu allaassutigalugu, pineqartoq Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutigimmagu, inuiaqatigiinni pisariaqartitsineq naapertorlugu, sulisuusoq, taamaakkamilu immikkut inatsisiliornikkut nalimmassarneqartartuusoq.

Isumarput naapertorlugu, naatsorsuutit suliffeqarfiup pigisatigut, akiitsutigut, 31.12.2018 ulloralugu aningaasaqarnikkut inissisimaneranik eqqortumik takutitsisoq, kiisalu eqqortumik saqqummiullugit suliffeqarfiup piffissami 01.01.2018-imiit - 31.12.2018-imut ingerlasumi angusai, suliarineqarsimasorlu Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaannut atatillugu ilisimatitsissut nr. 24, 22. december 2017 -imeersoq malillugu.

Naliliinermi tunngavigisat

Kukkunersiuinitsinnik ingerlatsivugut nunarsuarmi kukkunersiuinermut najoqqutassiaasut malillugit ilanngullugit piumasarineqartut Kalaallit Nunaanni atuutsinneqartut, kiisalu pisortat pigisaannik kukkunersiuinissami najoqqutassiaasut. Tassami kukkunersiuineq ingerlanneqarpoq Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiisa naatsorsuutitik saqqummiussaqaarnissaannut peqqussutaasoq nr. 24, 22 december 2017 naapertorlugu. Uagut akisussaassuseqarnitsinnut najoqqutassiat taamaattut malippagut taakkulu sukumiinerusumik nassuiarneqarput kukkunersiuissutut atsiornitsinnut immikkoortumi "Ukiumut naatsorsuutitik kukkui-nersiuinermi kukkunersiuissup akisussaaffigisai"-nik quleqartumi. Suliffeqarfimmut attuumassuteqartuunngilagut nunarsuarmi kukkunersiuissunut ileqqorissaarnissamut piumasarineqartut (IESBA's Etsike regler) naapertorlugit sulilluta ilanngullugit immikkut piumasarisassut, Kalaallit Nunaannut atuutsinneqartut, soorluli aamma naapertuisumik naammassigigut allatut ileqqorissaarnissamut maleruagassiaasut piumasarisassullu. Isumaqarpugullu kukkunersiuinermi uppernarsaasiinerput naliliinissatsinnut nammal-lunilu naleqquttuusoq.

Aqutsisut naatsorsuutitut atatillugu akisussaaffii

Aqutsisut ukiumut naatsorsuusiortoqarnissaa, Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiinut naatsorsuutitik saqqummiussaqaarnissamik peqqussut nr. 24, 22. december 2017-immersoq naapertorlugu akisussaaffigivaat, isumannaagarissallugu tamatuma eqqortumik takutitsisumik saqqummiussisoqarnissaq akisussaaffigivaat. Aammalu akisussaaffigivaat illup iluani nakkutilliisoqarnissaq, pisariaqartutut naliliinneq tunngavigalugu ilusiligaasumik, isumannaarumallugu naatsorsuusiornissaq, pingaaruteqarsinnaasunik kukkunertaqanngitsooq, apeqqutaatinnagu taamaattut piaaraluni piaarinaniluunniit pinngorsimasinnaanerit.

Ukiumut naatsorsuutit suliarineqarnerini aqutsisuusut akisussaaffigivaat nalilersussallugu suliffeqarfik ingerlaannarsinnaaneersoq, ingerlaannassappallu saqqummiullugit naliliinermiinnit suut pingaaruteqartutut isigi-

nerlugit, aammalu naatsorsuusiortitsissalutik ingerlaqqinnissami naatsorsuuserinissamut tunngavissat aallaavigalugit, tassani pisortaasoq suliffeqarfiup unitsinneqarnissaa pillugu isummersorsimangippat imaluunniit eqqarsaateqarani suliffeqarfiup ingerllatikkunnaarnissaanik imal. piviusorsiortumik allatut iliuuserisinaasanik eqqarsaateqangippat.

Kukkunersiuisup ukiumut naatsorsuutit misissornissaani akisussaaffii

Anguniagarput tassaavoq qaffasissumik isumannaassallugu, naatsorsuutit pingaaruteqartunik kukkuneqanginnissaat, apeqqutaatinnagit suut piaarinikkut piaariniluunniit pinngorsimasinnaaneri. Aamma kukkunersiuisup akisussaaffigivaa uppersaasiilluni naliliillunilu atsiuinissaq. Qaffasissumik isumannaarinneq isumaqarpoq qaffasissumik isumannaarininniarneq, qularnaviissuunngilarli, nunarsuarmi kukkunersiuinermut najoqutaassiaasut piumasarisaasullu malillugit suligaluaanniluunniit. Kalaallit Nunaanni immikkut piumasarisaasut pisortallu ingerlataannik kukkunersiuiunerit ilanngullugit, kukkunersiuiunerup tamatigorluinnaq kukkuneruinaasunik, taamaattoqassagalarpat qulaajaasinnaagaanni. Kukkusunimmi paasissutissiisinaanerit pinngorsinnaapput piaaraluni iliuuseqarnertut imaluunniit kukkusaqarsimanikkut, naatsorsuutigineqarsinnaappat, ataasiakkaatut ataatsimoorluniluunniit aningaasaqarnermut sunniuteqartut aaliangiisimappata, tamakkumi naatsorsuutit atuisartut ukiumut naatsorsuutit tunngavigalugit aatsaat naliliisinaammata.

Kukkunersiuiunerimut, nunarsuarmi kukkunersiuinissamut najoqutassiaasut malillugit, Kalaallit Nunaanni immikkut piumasarineqartut ilanngullugit, atatillugu, tamakkulerisutut isornartorsiuerpalaartumik isiginnittaaseqarluta nalilersuillutalu ingerlatsisarpugut.

- Kukkuuffiusinnaasut ujarlugillu nalilersortarpagut, apeqqutaatinnagit kukkusimasinnaanerit piaaraluni piaarinaatsornikkulluunniit pinngorsimasinnaaneri. Navialiffiusinnaasullu tunngavigalugit kukkunersiuinermik ilusilersuisarpugut ingerlatsisarlutalu, uppersaasissallugu isumannaarniarlugu naliliinissatsinnut tunngavissat naammattuunissaat. Kukkunernillu nassarsinnaanerit piaaraluni pilerinneqarsimasut paasingitsoorsinnaanerini peqqutaasinnaapput, anngiorniarluni suleqatigiissimanerit, uppersaatinik allanngortitserisimanerit, piaaraluni ilanngussinngitsoorsimanerit. Putusaariniutinik immiisimanerit imal. illup iluani nakkutilliinissamik sumiginnaasimanerit.
- Illup iluani nakkutilliineq paasigutsigu pissutsinut naleqquttumik ingerlanneqarsimanera tunngavigalugu kukkunersiuiunerup ingerlassinnaanissaa tunngavissaqartoq, taava kukkunersiuiineq ingerlanneqarsinnaalersarpoq, kisianni naliliiffigineqarani illup iluani nakkutilliineq pitsaassutsikkut qanoq inissisimansoq.
- Isummerfigissavagut, naatsorsuusiortiaaseq, aqutsisunit toqqarneqarsimasoq, naleqquttuunersoq aammalu naatsorsuutit iluini naliliinerit paasissutissiisutaasullu naatsorsuutitut atasut, aqutsisunit suliarineqarsimasut, naammaginartuunersut.
- Naliliiffigissavagut naatsorsuutit suliarinninnermi ingerlatseqqinnissamut tunngavigisat naleqquttuunersut, aammalu kukkunersiuiinnermi uppersaasiissuserput equngasoqanginnersoq, suliffeqarfiup ingerlaqqissinnaaneranut akunnatoorutaasinnaasunik.
Naliliigutta naatsorsuutigiuminaatsoqartoq, tamanna naatsorsuutit kukkunersiuisutut atsiuinitsinni ilisimatitsissutigissavarput, paasissutissiinerillu naammassorinangippata, naliliinerput allatut erseqqissassavarput. Naliliinitsinni tunngaviussapput ullormi kukkunersiuiinnermi naammassiniffiusumi takussutissiarineqarsimasut. Kingornatigulli pisut malitsigisinnaavaat, suliffeqarfiup ingerlaqqissinnaajunnaanera.

Suliffeqarfimmi qullersaasut oqaloqatigivagut pilersaarutip annertussusia kukkunersuinerullu piffissaq ingerlaffisaa kiisalu kukkunersuineri maluginiagassaasut pillugit, ilanngullugit illup iluani nakkutilliineri pingaaruteqartumik amigaataasinnaasut, kukkunersuinitinni takusinnaasagut.

Aqutsisuusut nalunaarutaat pillugu oqaatigiumasat

Aqutsisuusut aqutsisut nalunaarutaat akisussaaffigivaat.

Ukiumut naatsorsuutit nalilernerini aqutsisut nalunaarutaat ilaanngilaq, taamaattumillu taanna pillugu taasuma isumannaassusia oqaaseqarfiginngilarput.

Ukiumut naatsorsuutit kukkunersiornerinut atatillugu akisussaaffigivarput aqutsisut nalunaarusiaannik atuaanissaq tassungalu atatillugu nalilissallugu taanna ukiumut naatsorsuutitut qanoq tulluutsiginersaq malunnartumik nikingassuteqarnersorluunniit imaluunniit nalunaarutigalugit kukkunersuinerput aqutigalugu ilisimalikkagut imal. nalunaarutigalugu isumaqarnerluta ukiumut naatsorsuusiasut pingaaruteqartunik kukkusunik paasissutissiissutitaqarnersut.

Aamma akisussaaffigivarput isummorsorfigissallugu, aqutsisut nalunaarutaat paasissutissanik ukiumut naatsorsuusiornerinissamik inatsimmut atatillugu piumasarisaasunik malinninersoq.

Suliarisagut aallaavigalugit isumaqarput, aqutsisutut nalunaarusiasut ukiumut naatsorsuutitut ataqatigiissaagaalluartut suliarineqarsimasullu ukiumut naatsorsuusiornerinissamut inatsimmi piumasarisaasut naapertorlugit.

Inatsisunut allanut atatillugu nalimmassaatinik uppernarsaasiineq

Inatsisit tunngavigalugit sukumiisumik misissuineq aammalu aqutsinermik misissugaasut pillugit oqaaseqaatit

Aqutsisuusut akisussaaffigivaat, ingerlatsineri aaliangiussat, naatsorsuusiornermut ilaasussaataasut, aningaasaliissutaasunut naapertuuttumik, inatsisit allatullu piumasarisaasut aammalu ingerlatsinissamut isumaqatigiissutigineqarsimasut malillugit atorineqarsimasut. Aqutsisut aamma akisussaaffigivaat, aningaasaliissutit ukiumut naatsorsuusiani ilaasut peqqissaartumik aquneqarsimanissaat. Aqutsisuusullu tamatumunnga atatillugu akisussaaffigivaat isumagissallugu suleriutsit assigisaasullu isumannaassagaat, sipaarnermik, atuilluarnermik sunniuteqarluartumillu tunngaveqartumik atorineqarnissaat.

Ukiumut naatsorsuutit kukkunersuinitinnut atatillugu akisussaaffigaarput inatsisit naapertorlugit aqutsinermilu tunngavissiaasunik tunngaveqarluni ingerlatsimaneeq isumannaassaallugu. Tamatumani sammiviit aaliangersimasut tigulaariffiginerisigut pisartunut tunngasunik kukkunersuinerinissami najoqqutassiasut atorineqarput. Inatsisit aallaavigalugit kukkunersuinitinni toqqakkat iluini sukumiilluinnartumik misissuisarpugut isumannaarniarlugit ingerlatsineri tunngasut misissukkagut naatsorsuusiorneri ilaasussat, aningaasaliiffigineqarneri piumasarisaasut, inatsisit allallu tunngavissiaasut isumaqatigiissutaasimasullu malillugit aquneqarsimanersut. Aqutsinermik kukkunersuinitinni isumannaatsutut isigisatsinnik nalilivugut, periutsit aqutsinerillu piumasarisat naapertorlugit ingerlanneqarsimaneri aqutsineri aningaasaqarnermut tunngasut ingerlatsinerullu ukiumut naatsorsuusiani mianeralugit ingerlanneqarsimaneri.

Sulinitta ingerlannerani naliliigutta uparuaagassaqartoq, uani oqaaseqaatitsinni tamanna ilanngutissavarput.

Tamatumunngali atatillugu pingaaruteqartunik uparuartariaqartunik naammattuuingilagut.

Nuuk, ulloq 29. marts 2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 96 35 56

Bo Colbe

Statsautoriseret revisor

MNE-nr. 24634

Naatsorsuusiaaseq atorneqartoq

Naatsorsuusiornermi inissisimavik

Ukiumut nalunaarut Namminersorlutik Oqartussat Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiisa naatsorsuusiornissaannut peqqussut nr. 24, 22. december 2017-imeersoq malillugu suliarineqarsimavoq.

Ilisimatitsissummi piumasarisaavoq ukiumut nalunaarutip ukiumoortumik naatsorsuusiornissamut peqqusutaasut malillugit suliarineqassasoq allaassutigalugu matumani pineqarmat Nammineerlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat, inuiaqatigiinni pisariaqartut pillugit, ingerlatsiviusoq, taamaammallu immikkut inatsisiliaasut tunngavigalugit ingerlasuusoq.

Ukiumut nalunaarut tunngavigisat naapertorlugit naatsorsuusiornissami aggulugaasut iluini klasse B-tut inissisimavoq ilanngunneqartut aaliangersakkat ataasiakkaat klasse c-nut atortussaataasut.

Naatsorsuussiornermut uuttuinnernullu tunngasut nalinginnaasut tamanut atuuttut

Pigisat oqimaaqatigiissitsineri naatsorsuunneqassapput, misilittakkat tunngavigalugit ilimanarpat, aningaasaqarnermut iluaqusiisut siunissami aamma suliffeqarfimmut tussasut, taamaammallu pigisarisaasut tutsuiginartumik nalilerneqarsinnaasut.

Akisussaaffigisat oqimaaqatigiissitsineri ilanngunneqassapput, siusinnerusukkat pisarsimasut aallaavigalugit nalilerneqarpat ilimanartoq siunissami aningaasaqarnermut iluaqutissat suliffeqarfimmut tutsineqaqqikkumaartut, taamallu akisussaaffigisat tutsuiginartumik uuttorneqarsinnaasut.

Siullermeersumik kisitsitalersuineri pigisat akisussaaffigisallu pissarsineri akit tunngavigalugit naatsorsuunneqassapput. Siullermeersumillu nalilersuineri ingerlanneqassaaq ataani inissiivinnut ataasiakkaanut allanneqarsimasut nassuiarnerisigut.

Naatsorsuussillunilu uuttortaanerini navialiffiusinnaasutut annaasinnaasatullu ukiumut nalunaarut naammassineqartinnagu takkuttussatut naatsorsuutigineqartut ilanngunneqartassapput, tamakkulu ullormi oqimaaqatigiissitsiviusumi takkunnissaat takkutissannginneralluunniit nalunarunnaaraangata.

Angusat naatsorsornerini isertitat isaaneri naapertorlugit naatsorsuunneqartassapput, aningaasartuutilli allanneqassallutik atorlugit annertussutsit naatsorsuutitut tunngassuteqartut.

Angusat naatsorsorneri

Ilanngaatisat peereerlugit kaaviiartitat

Ukiumut aningaasaliissutit tassaapput aningaasat, Asiap aningaasanut inatsit naapertorlugu pisassariligai, taamaattunik peqarsimappat ilanngullugit ilassutitut aningaasaliissutit, Aningaasaliissutinit nikingassutit angusat atornissaannik aaliangiinerit tunngavigalugit ukiup tullianut nuunneqartussanngortinneqassapput. Aaliangersimasunut ingerlanneqartussanut aningaasaliissutit ingerlatsinerimut naatsorsuunneqartassapput navialiffiusinnaarnerisa ilimanarunnaarneri ilutigalugit.

Suliat ingerlanneqartut ilanngaaseereerluni kaaviiartitanut naatsorsuunneqartassapput, naammassineqarneri ilutigalugit, taamatut iliornikkut ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit kaaviiartitat assigilissallugit suliarinninnermi nalit.

Nioqqutissanik atuineq

Nioqqutissanik atuinerit tassaapput ukiumut naatsorsuutini nioqqutissanik atuinertut allanneqartut, taakku pisiarinerini akit tunngavigalugit, nalimmassaatigalugit nalinginnaasumik taamatut ittunut nalikillileru-taasartut. Sulianut tunngalluinnartumik aningaasartuutit ilanngunneqartassapput apeqqutaatinnagu, taakku isertitat aningasalliissutilluunniit tunngavigalugit suliarineqarsimani.

Avammut tunngasunut aningaasartuutit allat

Avammut allatut aningaasartuutit iluini ippat aningaasartuutit, suliffeqarfiup pingaarnertut ingerlatsinera-nut attuumassuteqartut. Soorlu inigisanut atukkanut aningaasartuutit, allaffissornermut aningaasartuutit, tuniniaarnernut atatillugu aningaasartuutit il.il. Tassani aamma ilaatinneqarput nalikilliliinerit pisassarisallu kaaviiartitanut ilaatinneqartut.

Sulisoqarnermut aningaasartuutit

Sulisoqarnermut aningaasartuutini ippat aningaasarsiarititat akissarsiarititallu aammalu aningaasartuutit su-lisorisanut sillimmasiineernut soraarnermusiassanullu attuumassuteqartut. Ingerlanneqartunut ataasiak-kaanut tunngalluinnartumik aningaasarsiarititat naatsorsuunneqassapput apeqqutaatinnagit taakku iserti-taarluni aningaasaliiffigineqarluniluunniit sulianut tunngasuunersut.

Naleerutitsinerit nalikilliliinerillu

Naleerutitsinerit nalikilliliinerillu iluini ippat ukiumi naatsorsuusiorfiusumi naleerutitsinerit nalikilliliinerillu nalit sinnerineersut aammalu atorineqarnissamut attartussutsitit nalilersuutit, nalikilliliinerit ingerlan-neqarsimasut aammalu tigussaasutut pigisanik tunisinermi iluanaarutaasimasut annaasaqaataasimasulluun-niit.

Ernianut tunngasut

Allatut naatsorsuutini inississugassat tassaapput erniasiat aammalu nunat allat aningaasaat atorlugit nuus-sinernut tunngasut.

Aningaaserinikkut aningaasartuutit allat

Tassaniippat ernianut aningaasartuutit, aamma nunat allat aningaasaannut attuumassuteqartut.

Oqimaaqatigiissitsineq

Tigussaasumik sanaartukkatut pigisat

Nunat sanaartorfissat illuutillu, ininik attartukkanik pequsersuinerit sanaartortitallu allat, ingerlatsinermut atortut pequtillu pissarsiarinerini akit tunngavigalugit nalilersorneqassapput ilanngaatigalugit naleerutitsi-nerit nalikilliliissutaasullu. Nunaminertalli naleerutsinneqarsinnaanngillat.

Pissarsiarinninnermi akit tassaapput, pisiarinerini akiliutaasut. Pissarsinermut atalluinnartumik anin-gaasartuutaasut atuisinnaalernissaq tikillugu atorineqarsimasut.

Naleerutitsinerni tunngaviusoq tassaavoq pissarsiarinninnermi aki ilanngaatigalugit atuiunnaarnerup kingorna suli naligisassatut naatsorsuutigisat. Assigiimmik appariartortumik nalikillilerinerit pissapput aal-laavigalugit pigisat attartussuserisinnaasaannik naatsorsuutigisat:

Illuutit	Ukiut 50-it
Sanaartortitat allat, ingerlatsinermut atortussat pequtillu	Ukiut 3-10
Ininik attartukkanik inaarsaanerit immiinerillu	Ukiut 5

Tigussaasumik sanaartortitatut pigisat nalikillilernerqassapput tunineqarpata nalitut naatsorsuutigineqartut tunngavigalugit, taakku naatsorsuutini naliliussanit appasinnerusumiippata.

Nioqqutissaatit

Nioqqutissaatit pissarsiarinerani akit tunngavigalugit allanneqartassapput, uuttueriaaseq FIFO-mik taaneqartartoq atorlugu imal. atorlugu ilanngaatisat ilanngaatigalugit nali, tamanna appasinneruppat.

Pissarsiarinninnermi aki tassaavoq pisinnermi aki ilanngullugit pissarsiap tiginissaata tungaanut aningaasartuutaasimasut.

Nioqqutissaatinut atatillugu ilanngaaseereerluni tunisinnermi nali naatsorsorneqassaaq inaarsaanermut allatullu aningaasartuutit ilanngaatigalugit tunisinnermi akiusussatut naatsorsuutigisat, aallaaviusussaq tunisinnerq piviusunngortinneqartat.

Pisassarisat iluanaarutisiat ilanngullugit nalilernerqartassapput, taassumalu nalinginnaasumik ullormi aki aneqqatigisarpaa ilanngaatigalugit annaasinnaasatut naatsorsuutigisat matussuserumallugit nalikillilerutassut.

Suliat allat akiligassaattut ingerlanneqartut

Suliat pilersaarutigisat naapertorlugit ingerlanneqartut akiutitat tunngaviusut atorlugit allanneqassapput ilanngaatigalugit siuumoortumik akiligassiissutigineqarsimasut.

Suliat ingerlanneqartut oqimaaqatigiissitsinnermi naatsorsuunneqassapput pissarsiarisatut imal. akiitsut allasimaffiisa arlaanni inissinneqassallutik, apeqqutaatillugu ilanngaatit ilanngaatigereerlugit nalit plus-iunersut imaluunniit minus-iunersut.

Piffissalersugaasumik inississugassat

Pigisat ataanni piffissaligassatut ilanngunneqartut tassaapput aningaasartuutit, ukiup tulliani ilanngunneqartussaajumaartut. Taakkulu pisumi akiusut naapertorlugit allanneqartassapput.

Tigussaasutut uninngasuutit

Tigussaasutut uninngasuutit tassaapput tigorianaartut uninngasuutit aammalu aningaaserivimmiititaasut.

Aningaaserinnermi akisussaaffigisat allat

Aningaaserinnermi akisussaaffigisat allat ilanngaatigisassat ilanngaatigalugit nalilernerqartassapput, taamallu nalinginnaasumik aki nassaarineqartoq ullormi akiusutut (akivittut) annertussuseqalertarpoq.

Piffissalersugaasumik inississugassat

Akisussaaffigisat ataanni piffissalersugaasutut allanneqartussat tassaapput isertitatut tigusat ukiup tulliani naatsorsuusiornermut ilanngussassaasut. Taakku pissarsinnermi akit tunngavigalugit nalilernerqartarput.

Aningaasat ingerlaarneri

Aningaasat ingerlaarnerisa iluini ipput aningaasat ingerlatsinermut, aningaasaliissuteqarnernut aningaasalersuinernullu tunngasut kiisalu tigussaasumik pigisat ukiup aallartinnerani naaneranilu ingerlaarsimasut.

Ingerlatsinermut atatillugu ingerlanneqartut iluini ingerlaarsimasut toqqaannartuunngitsumik inissinertut ilanngunneqassapput naatsorsorneqarlutillu ingerlatsinermi angusatut ingerlaartitsinermi inissitanut akiligassaasuunngitsutut nalimmassarneqarsimasut, tassani tassa ingerlatsinermi aningaasat allannguuserneqartarput.

Aningaasaliissuteqarnernut atatillugu aningaasat ingerlaarnerini ipput pisinerni akiliutaasimasut aammalu tigussaasunik pigisanik tunisinertigut pissarsiarineqarsimasut.

Aningaasalersuinernut atatillugu aningaasat ingerlaarnerini ipput angissutsinik allannguinerit imaluunniit uliffeqarfiup aningaasaqarnerani allatut katiterisimanerit aallaavigalugit taamatut pisuni aningaasartuutaa-simasut, taarsigassarsisimanerit, akiitsut erniaannut akilersuutaasimasut il.il.

Tigussaasutut pigisani ilaanngillat tigussaasutut pigisat akiligassuagassanik ilanngaaserneqarsimasut.

Kisitsisit pingaarnerit nalilersuutissallu

DKK'000

	2018	2017	2016	2015	2014
Angusat					
Kaaviiartitat	11.501	17.676	11.635	5.538	6.516
Tapiissutitut aningaasaliissutit	14.241	13.372	12.333	14.574	16.405
Ilanngaaseereerluni kaaviiartitat	25.742	31.048	23.968	20.112	22.921
Nioqqutissiornermi atukkat	-4.826	-5.744	-7.549	-3.501	-3.762
Illup ingerlannerani aningaasartuutit	-2.855	-4.198	-3.709	-3.898	-5.009
Sulisoqarnermut aningaasartuutit	-17.464	-17.044	-15.651	-13.571	-14.564
Nalikkiliinerit	-993	-867	-693	-510	-632
Ernianit isertitat, aningaaserivik	-396	3.195	-3.634	-1.368	-1.046
Erniat	-50	-14	-10	-3	71
Piffissami angusarisat	-446	3.181	-3.644	-1.371	-975
Oqimaaqatigiissitsineq					
Sanaartukkatigut pigisat katillugit	10.326	6.679	8.636	8.380	5.606
Pigisat kaaviiartinneqarsinnaasut	16.010	19.217	16.703	20.461	20.621
Nammineq aningaasaatit	20.479	20.925	19.888	23.533	22.150
Akiitsut akilerasuagassat	5.857	4.971	5.451	5.308	4.076
Oqimaaqatigiissitsinerup katinnera	26.336	25.896	25.339	28.841	26.227
Aningaasanik kaaviaartitsineq					
Ingerlatsinermi angusat	-396	3.195	-3.634	-1.368	-1.046
Nalikkiliinerit	-993	-867	-693	-510	-632
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allannguutaat	535	-4.551	-1.007	892	2.572
Ingerlatsinermi aningaasat ingerlaarnerat	-904	-2.237	-5.344	-989	965
Aningaasaliinermik ingerlatani aningaasat ingerlaarnerat	-2.654	679	438	-2.265	234
Aningaasat atoriaannaat allannguutaat	-3.558	-1.558	-4.906	-3.254	1.199
Piffissami naanerani aningaasat tigussaasutut pigisat	4.125	7.683	9.241	14.147	17.401
Kisitsisit najoqqutassat					
Sinneqartoorutip annertussusia (%)	-1,5	10,3	-15,2	-6,8	-4,6
Tunngaviumik aningaasaatit pissarsissutaanerat (%)	-2,2	15,2	-18,3	-5,8	-4,4
Patajaassuseq (isumannaassuseq) (%)	77,8	80,8	78,5	81,6	84,5
Agguaqatigiissillugu ukioq naallugu sulisitat amerlassusiat	28	27	24	24	26

Angusat naatsorsorneqarnerat

1. januar 2018 - 31. december 2018

DKK'000

		01-01-2018	01-01-2017
	Nass.	31-12-2018	31-12-2017
Ilanngaatissat peereerlugit kaaviiartitat	1	25.742	31.048
Pisiniarnermi atukkat	2	-4.826	-5.744
Illup ingerlannerani aningaasartuutit	3	-2.855	-4.198
Ilanngaatissat peereernagit angusat		18.061	21.106
Ilanngaaseereerluni kaaviiartitat	4	-17.464	-17.044
Ernianit isertitat, nalikilliliinerlu		597	4.062
Nalikilliliinerit	5	-993	-867
Ernianit isertitat, aningaaserivik		-396	3.195
Aningaasatigut isertitat	6	2	3
Aningaasatigut aningaasartuutit	7	-52	-17
Ilanngaatissat peereerlugit nikingassut		-446	3.181

Oqimaaqatigiissitsineq**31. december 2018**

DKK'000

	Balance pr.	Balance pr.
	Nass. 31-12-2018	31-12-2017
Pigisat		
Sanaartukkatigut pigisat tigussaasut		
Illuutit	8 2.370	2.613
Inimik attartukkamik nutarterineq	9 2.955	3.246
Ingerlatsinermut atortut pequttallu	10 4.461	820
Sanaartukkatigut pigisatut suliarineqarnera	11 540	0
Sanaartukkatigut pigisat tigussaasut katillugit	<u>10.326</u>	<u>6.679</u>
Sanaartukkatigut pigisat katillugit	<u>10.326</u>	<u>6.679</u>
Pigisat kaaviiartinneqarsinnaasut		
Uninngasuutit	<u>1.974</u>	1.861
Uninngasuutit katillugit	<u>1.974</u>	1.861
Pissarsiassat		
Tunisaqarnermit pissarsiassat	8.103	4.593
Pilersaarutit ingerlareersut	1.378	4.287
Pissarsiassat allat	12 123	267
Isertitat aningaasartuutillu piffissamik killilikkat	13 296	490
Pissarsiassat	<u>9.900</u>	<u>9.636</u>
Uninngasuutit tigorianaanaat	20 4.136	7.719
Pigisat kaaviiartinneqarsinnaasut katillugit	<u>16.010</u>	<u>19.217</u>
Pigisat katillugit	<u>26.336</u>	<u>25.896</u>

Oqimaaqatigiissitsineq**31. december 2018**

DKK'000

	Balance pr.	Balance pr.
Nass.	31-12-2018	31-12-2017
Akiligassat		
Nammineq aningaasaatit		
Aningaasaatinut aningaasaliissutit aalajangersimasut	14 50	50
Sillimmatit pituttorneqarsimasut	15 2.140	2.140
Sinneqartoorutit nuunneqartut	16 18.289	18.735
Nammineq aningaasaatit katillugit	<u>20.479</u>	<u>20.925</u>
Akiitsut bank-imut	11 11	35
Nioqqutissanik kiffartuussissutinillu pilersuisut	2.165	1.717
Pisartutsinniit akiliutaagallartut	269	0
Akiitsut allat	17 3.396	3.187
Isertitat aningaasartuutillu piffissamik killilikkat	18 16	32
Akiitsut akilerasuagassat	<u>5.857</u>	<u>4.971</u>
Akiitsut katillugit	<u>5.857</u>	<u>4.971</u>
Akiligassat katillugit	<u>26.336</u>	<u>25.896</u>

Aningaasanik kaaviaartitsineq 1. januar 2018 - 31. december 2018

DKK'000

	01-01-2018	01-01-2017
Nass.	31-12-2018	31-12-2017
Ingerlatsinermi angusat	-396	3.195
Nalikkilliliinerit	-993	-867
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allannguutaat	19 535	-4.551
Ingerlatsinermi aningaasat pingaarnerit ingerlaarnerat	-854	-2.223
Ernianit isertitat tiguneqarsimasut	2	3
Ernianut aningaasartuutit akilernerqarsimasut	-52	-17
Ingerlatsinermi aningaasat ingerlaarnerat	-904	-2.237
Sanaartukkatigut pigisanik tigussaasunik pisiat il.il	-2.654	679
Aningaasaliinermik ingerlatani aningaasat ingerlaarnerat	-2.654	679
Aningaasat atoriaannaat allannguutaat	-3.558	-1.558
Uninngasuutit atoriaannaat 01.01.2018	7.683	9.241
Uninngasuutit atoriaannaat 31.12.2018	4.125	7.683

Nassuiaatit**1. januar 2018 - 31. december 2018**

DKK'000

	01-01-2018 31-12-2018	01-01-2017 31-12-2017
1 Ilanngaatissat peereerlugit kaaviiartitat		
TunSAT tiimit	7.840	7.416
TunSAT attartortitallu	6.959	3.418
Pisartagaqarneq nunallu assingi tunSAT	323	1.302
TunSAT takornartani sulineq	1.086	86
A'contomik akiligassaliornerit 31/12	-1.584	1.629
Pilersaarutit ingerlareersut - illuartitallu	-3.177	3.755
Ilanngaaseereerluni kaaviiartitat	14.241	13.372
Aningaasaliissutit, atuartullu	54	70
Katillugit	25.742	31.048
2 Pisiniarnermi atukkat		
Pilersuisut appasinnerit	1.360	2.945
EDB uuttortaanermilu atortorissaarutit	1.925	1.210
Umiatsiamik timmisartumillu attartorneq	870	1.409
Assartuineq il.il.	175	177
Pisiniarnermi atukkat	496	3
Katillugit	4.826	5.744
3 Illup ingerlannerani aningaasartuutit		
Pisiat	643	1.771
Iluarsaassinerit aserfallatsaliinerillu	180	183
Atuinermi atugassat - toqqorsivik	309	309
Ingerlatsineq inuit sulisunullu inissiat	765	940
Allaffissormermut aningaasartuutit	958	995
Katillugit	2.855	4.198
4 Sulisoqarnermut aningaasartuutit		
Akissarsiat aningaasarsiallu	13.724	13.301
Soraarnerussutisiaqalernissamut akilersukkat	1.185	1.110
Sulinermit tapiissutinut aningaasartuutit	152	142
Sulisoqarnermut aningaasartuutit allat	784	693
Pikkorissarnerit ilinniaqqinnerillu	409	350
Ullormusiat sulinernullu atatillugu angalanerit	1.210	1.448
Katillugit	17.464	17.044
Agguaqatigiissillugu ukioq naallugu sulisitat amerlassusiat	28	27

Nassuiaatit**1. januar 2018 - 31. december 2018**

DKK'000

	01-01-2018 31-12-2018	01-01-2017 31-12-2017
5 Nalikkiliinerit		
Init attartortitat	291	282
Ingerlatsinermut atortut pequttallu	819	331
Illuutit	243	254
Atortuutit allat tunineqarnerini iluanaarutit/annaasat	-360	0
Katillugit	993	867
6 Aningaasaqarnermut tunngasuni isertitat		
Ernianit isertitat, aningaaserivik	2	3
Katillugit	2	3
7 Aningaasaqarnermut tunngasuni aningaasartuutit		
Aningaaserivimmut aningaasartuutit	25	16
Aningaasat nalingata nikinganerat	27	1
Katillugit	52	17

Nassuiaatit**1. januar 2018 - 31. december 2018**

DKK'000

	01-01-2018
	31-12-2018
8 Illuutit	
Pisinermit akit 1. januar 2018	3.885
Amerleriaatit	0
Ikileriaatit	0
Pisinermit akit 31. december 2018	3.885
Nalikilliliinerit 1. januar 2018	-1.271
Nalikilliliinerit	-243
Nalikilliliinerit ikileriaatit	0
Nalikilliliinerit 31. december 2018	-1.514
Nalit naatsorsuutitut allanneqartut 31. december 2018	2.370
Nalit naatsorsuutitut allanneqartut 31. december 2017	2.613
9 Init attartortitat	
Pisinermit akit 1. januar 2018	4.268
Amerleriaatit	0
Pisinermit akit 31. december 2018	4.268
Nalikilliliinerit 1. januar 2018	-1.022
Nalikilliliinerit	-291
Nalikilliliinerit 31. december 2018	-1.313
Nalit naatsorsuutitut allanneqartut 31. december 2018	2.955
Nalit naatsorsuutitut allanneqartut 31. december 2017	3.246
10 Ingerlatsinermut atortut pequttallu	
Pisinermit akit 1. januar 2018	9.518
Amerleriaatit	4.460
Ikileriaatit	-1.401
Pisinermit akit 31. december 2018	12.577
Nalikilliliinerit 1. januar 2018	-8.698
Nalikilliliinerit	-819
Nalikilliliinerit ukiup naanerani	1.401
Nalikilliliinerit 31. december 2018	-8.115
Nalit naatsorsuutitut allanneqartut 31. december 2018	4.461
Nalit naatsorsuutitut allanneqartut 31. december 2017	820

Nassuiaatit**1. januar 2018 - 31. december 2018**

DKK'000

	01-01-2018 31-12-2018	01-01-2017 31-12-2017
11 Sanaartukkatigut pigisatut suliarineqarnera	540	0
12 Pissarsiassat allat		
Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik	99	145
Sillimmasiineranut pissarsiat	0	121
Sulisunut akiliussigallarnerit il.il.	24	1
Katillugit	123	267
13 Aningaasartuutit/isertitat piffissamik killilikkat		
Aningaasartuutit siumoortumik akilikkat	296	490
14 Aningaasaatinut akiliutit aalajangersimasut		
01.01.1990-imi agguuinermut atatillugu Nuna-Tekimik aningaasaliissutit agguataarneqarput. Misissueqqaarnerit pissarsiaat 50 t. kr.-nik annertussuseqarput.		
15 Sillimmatit pituttorneqarsimasut		
Uninngasuutit 1. januar	2.140	2.140
Katillugit	2.140	2.140
Sillimmatit pituttorneqarsimasut ima nassuiarneqarput: Illuut B2623 pillugu	2.140	2.140
	2.140	2.140
16 Sinneqartoorutit		
Uninngasuutit 1. januar	18.735	17.698
Pigisanik appartitsineq	0	-2.144
Piffissami angusanit nuunneqartut	-446	3.181
Katillugit	18.289	18.735
17 Akiitsut allat		
Sulinngiffeqarluni akiliunneqarluni angalanermi tapiliussat	71	61
Aningaasartuutit akilerneqareersimasussat	81	74
Qaangiuttoornerit sulinerunerillu	1.423	1.482
Akissarsianut tunniunneqareersussanut iluarsisutit	233	0
Sulisut peqatigiiffiat	24	16
Sulinngiffeqarnerisutitut pisussaaffiit	1.564	1.554
Katillugit	3.396	3.187

Nassuiaatit**1. januar 2018 - 31. december 2018**

DKK'000

	01-01-2018 31-12-2018	01-01-2017 31-12-2017
18 Aningasartuutit/isertitat piffissamik killiikkat		
Qularnaveeqqusiineq	16	32
19 Aningaasaatit sulisitat allannguutaat		
Peqqumaataasivimmi uninngasuutini allannguutit	-113	-664
Pissarsiassani allanngutit	-263	-3.440
Sullitanit siumoortumik akiliutini allannguutit	911	-447
	535	-4.551
20 Aningaasaatit tigeriaannaat		
Aningaasaatit tigeriaannaat uninngasuutit	4.136	7.719
Katillugit	4.136	7.719